

कुलाभि (?) m. *Schatz* Wils.

कुलायि ÇANT. 3, 13. n. (in der späteren Sprache m.) *Geflecht, Gewebe; Nest* (m. AK. 2, 5, 37. TRIK. 3, 3, 309. H. 1319. MED. j. 78), *Gehäuse*; auch vom menschlichen Körper als dem Gehäuse der Seele (bei den Commentatoren öfters auch m.; n. in den Purāṇa nach ÇKDr.): कुलाये ऽधि कुलायं कोशे कोशः समुच्चितः AV. 9, 3, 20. उर्णनाभिकुलाय् KAUC. 21. मुञ्ज°, शपा° ÇAT. BR. 6, 6, 4, 23. 24. KĀTJ. ÇR. 16, 4, 31. AV. 20, 127, 8. 132, 5. चटकायाः कुलायः PAÑKAT. 94, 16. 15. अयो वा अग्निः कुलायम् TS. 5, 6, 4, 5. AIT. BR. 1, 28. ÇAT. BR. 8, 2, 1, 5. 15. 14, 4, 2, 16. वेदित्पश्यन्ने-सः कुलायम् AV. 14, 1, 57. ÇAT. BR. 14, 7, 1, 13. vom Lager eines Hundes P. 1, 3, 21, VArtl. इन्द्रायोः कुलाय oder ऐन्द्रायकुलाय heisst ein Sattrā ĀṆV. ÇR. 9, 7. KĀTJ. ÇR. 22, 11, 13. ÇĀṆKH. Ç. 14, 29, 4. LĪTJ. 9, 4, 28. MAÇ. in Verz. d. B. H. 73, 1. — Nach TRIK. und MED. bedeutet das Wort auch *Platz, Ort* überh. H. an. 3, 485 wird das Wort durch पतिष्ठां स्थानगेह-योः erklärt, wo doch nicht gut पतिष्ठां bloss mit गेह zu verbinden ist.

कुलायन (von कुल) m. N. pr. eines Mannes PRAVARĪDHJ. in Verz. d. B. H. 87, 12 v. u.

कुलायय् (denom. von कुलाय); davon partic. कुलाययैत् sich einnistend oder sich einhüllend: कुलाययैद्विष्यन्मा न आ गन् RV. 7, 30, 1.

कुलायस्य (कु° + स्य) m. *Vogel* ÇABDĀK. im ÇKDr.

कुलायिका (von कुलाय) f. *Vogelhaus* TRIK. 2, 2, 7.

कुलायैन् (wie eben) 1) adj. ein Nest bildend, nestartig: पोनिं कुलायिनं घृतवत्सम् RV. 6, 13, 6. इष्टका VS. 14, 2. heimisch: रायस्पोष TS. 1, 6, 4, 4. — 2) f. Name einer Litanei: शापिडल्यायनः कुलायिनीम् (अपि विष्टुति-मुद्रेत्) LĪTJ. 6, 2, 11. 19.

कुलार्णव (कुल + अर्णव) m. Titel eines Werkes Verz. d. B. H. No. 1037. Asiat. Res. XVII, 223, N. कुलार्णवतत्त्व cit. u. कैल.

कुलाल 1) m. Uṇ. 1, 117. a) *Töpfer* AK. 2, 10, 6. H. 916. an. 3, 640. fg. MED. I. 79. VS. 16, 27 (nach MAHĪDHJ.). P. 4, 3, 118. BHART. 2, 93. PAÑKAT. 218, 11. 14. 220, 14. कुलालचक्र Bhaṅ. P. 5, 22, 2. कुलालशाला ĠĀBĀLOP. in Ind. St. 2, 77. — b) eine Hühnerart, *Phasianus gallus* H. an. MED. Hār. 86. — c) *Eule* H. an. — 2) f. ई a) die Frau eines Töpfers ÇKDr. Wils. — b) N. einer Pflanze (अरण्यकुलालिका) RĀḠAN. im ÇKDr. — c) eine Art *Blausteine* (कुलालिका) AK. 2, 9, 103. H. 1062. MED. — Vgl. कुम्भकार und कुम्भकारिका.

कुलालिका f. falsche Form für कुलायिका bei Wils.

कुलारु m. ein gelbliches Pferd mit schwarzen Knien H. 1241. — Wohl ein Fremdwort.

कुलारुका m. 1) *Eidechse, Chamäleon* (कुलालास) ÇABDAM. im ÇKDr. — 2) N. einer Pflanze (vulg. राङ्गा कुलेखाडा) RĀḠAN. im ÇKDr.

कुलाल m. Name einer Pflanze, = अलम्बुष, गोच्छाल, भूकदम्ब, vulg. कोकशिमा (wie unter गोच्छाल gelesen wird) RATNAM. im ÇKDr. *Coryza terebinthina* nach Wils. Suçr. 1, 138, 17. HAUGHTON unter कोकशिमा (*Celsia coromandelina* Vahl. nach ROXB. und VOIGT) bemerkt nach CAREY Folgendes über diese Pflanze: a plant which dogs are fond of smelling to before they expel urine.

कुलि 1) m. *Hand* TRIK. 2, 6, 25. Viell. aus कुलिशासन geschlossen. — 2) f. N. einer Pflanze (काण्टकारी) ÇABDAR. im ÇKDr. Vgl. कुली.

कुलिक (von कुल) m. 1) ein Verwandter JĀḌN. 2, 233. — 2) das Haupt einer Innung AK. 2, 10, 5 (nach der von ÇKDr. anerkannten Lesart). H. 485. an. 3, 26. MED. k. 70. LALIT. 226 (?). — 3) N. einer Pflanze H. an. MED. vulg. कात्याकाडा ÇKDr. *Ruellia longifolia* Wils. und HAUGHTON unter कालीपाकाडा. *Asteracantha* (*Ruellia*) *longifolia* Nees (काण्टा कुलिका beng.) nach ROXB. und VOIGT. — 4) N. pr. eines Schlangenkönigs, eines Kādraveja, TRIK. 1, 2, 6. H. an. MED. MBu. 1, 2549. Buṅc. P. 5, 24, 31. कुलिका ऽर्धचन्द्रमौलिर्बालाधूमसमप्रभः H. 1310.

कुलिकवेला (कुलिक? + वेला) f. eine für gute Werke nicht geeignete Tageszeit: रव्यादिवारेषु शुभकर्मसु निषिद्धकालविशेषः। यथा। रवौ सप्तमयामार्धम्। सोमे षष्ठयामार्धम्। मङ्गले पञ्चमम्। बुधे चतुर्थम्। गुरौ तृतीयम्। शुक्रे द्वितीयम्। शनौ प्रथमम्। राघवभृमते तु पूर्वोक्तयामार्धानां दि-वा शेषभागः। रात्रौ प्रथमभागः। इति ज्योतिषतत्त्वम्। ÇKDr. — Vgl. कालवेला.

कुलिङ्ग (1. कु + लिङ्ग) 1) m. a) eine Art *Maus* Suçr. 2, 278. 3. das- selbe Thier ist wohl auch 133, 20 gemeint. — b) ein best. Vogel, der gabelschwänzige Würger (vgl. कलिङ्ग) RĀḠAN. im ÇKDr. कुलिङ्ग und गृहकुलिङ्ग Suçr. 1, 201, 18. कुलिङ्ग und कुलिङ्गी f. das Weibchen Buṅc. P. 7, 2, 51. 52. 56. — c) N. pr. eines Mannes MBu. 1, 2239. — 2) f. कुलिङ्गा N. pr. einer Stadt R. 2, 68, 16. Z. f. d. K. d. M. II, 24, N. LIA. II, 323. — 3) f. कुलिङ्गी N. einer Pflanze (s. कर्कटप्रङ्गी) RATNAM. im ÇKDr.

कुलिङ्गक (wie eben) m. *Sperling* H. 1331.

कुलिङ्गाक्षी (कुलिङ्ग + अक्ष Augē) f. N. einer Pflanze, = पेठिका, कु- वेराक्षी RATNAM. im ÇKDr.

कुलिज्ज ein best. *Maass* P. 5, 1, 55. Am Ende eines adj. comp. nach einem Zahlwort — कुलिज्ज (f. ई), कुलिज्जिक (f. ई) oder कुलिज्जिनी (f. आ) ebend. द्विकुलिज्जी, द्विकुलिज्जिकी, द्विकुलिज्जिनी (vgl. KĀC. zu P. 7, 3, 17), द्विकुलिज्जीना Sch. उदकुलिज्ज (?) संपातवत्तं ग्रामं परिहृत्य मध्ये निनपत्येवं मुरकुलिज्जम् (?) KAUC. 12. कुलिज्जकृष्टे (?) दक्षिणाता ऽग्नेः संभारमाहुरति 43.

कुलिन् (von कुल) adj. zu einem vornehmen Geschlecht gehörig gaṇa बलादि zu P. 5, 2, 136.

कुलिन् m. pl. N. pr. eines Volkes Z. f. d. K. d. M. II, 21. fg. 24. fg. LIA. I, 547. MBu. 2, 590. 997. 1859. 3, 10866. 6, 370. VP. 193. कुलिन्- विषय MBu. 2, 996. Im sg. der Fürst dieses Volkes: सर्वान्देशान्कुलिन्-स्य च भूरिरवान् MBu. 3, 12350. कुलिन्दीपत्यकाः (vgl. u. उपत्य) LIA. I. 547. MBu. 6, 363. fälschlich कुलिन्दीपत्यकाः genannt VP. 192.

कुलिर् m. = कुलीर *Krebs* ÇABDAR. im ÇKDr.

कुलिश (1. कु + लिश von लिप् = रिप्) m. n. SIDDH. K. 231, b, 1. TRIK. 3, 5, 12. 1) *Axt, Beil*: स्कन्धासीव कुलिशेना विवृक्का RV. 1, 32, 5. 3, 2, 1. वृषामि तं कुलिशेनेव वृत्तम् AV. 2, 12, 3. असयः शक्तिकुलिशपाश- ष्टिकनपाः शराः MBu. 3, 810. — 2) *Donnerkeil*, m. NAIGH. 2, 20. Nir. 6. 17. H. 181. an. 3, 719. n. AK. 1, 1, 1, 42. m. n. MED. ç. 19. Zu belegen nur n. MBu. 3, 428. BHART. 2, 29. कुलिशपातोपमं वचः PAÑKAT. 77, 13. कोटिमत्कुलिशम् ÇĀK. 183. RAGH. 3, 68. KUMĀRAS. 1, 20. 2, 20. MEGH. 62. प्राणानां कुलिशकठिनानाम् AMAR. 66. KATHĀS. 11, 42. Buṅc. P. 6, 11, 11. DEV. 8, 34. रेखाध्वजकुलिशातपत्रचिह्नं सप्तजश्वराण्युगम् RAGH. 4, 88. अ- व्जकुलिशाङ्गुशकेतुकेतैः श्रीमत्पदैः Buṅc. P. 1, 16, 34. नवकुलिशालंकृतं दक्षिणं पाणिम् mit Donnerkeil-ähnlichen Krallen geschmückt PAÑKAT.